

Tóth Julianna

Madárkönyű, törekeny fiatal lány – tolószékben. Autodidakta, önmaga-nevelte alkotó. Műveinek formáit – legyenek akár kemények, kontrasztosak, akár puhán kavargók – összetartja a mindenhol megjelenő kontúr vonal. Úgy is mondhatnám: a vasakat. Alkotásai a művészet egyik legizgalmasabb lehetőségét példázzák. Azt, amely már öngyógyítás. S ez sokszor nekünk, nézőknek is terápia. Képeinek kulcsa: eddig megélt, megszenvedett élete. Öniróniával, humorral így vall magáról egyik kiállítási katalógusában:

„... 1957-ben összeütköztem a gyermekbenulással. Azóta »totálkáros« vagyok, csak a bal kezem lett újra használható. Intézetünk megszüntetése óta falun élek anyámmal, tanítók angolt kezdőknek (és haladó szinten tanulom a »Hogyan éljük túl könnyen-gyorsan halálainkat« című tananyagot). 26 éve kitartóan próbálnak meggyőzni, hogy így nem ember az ember, és 26 éve naponta próbálok bizonyítani az ellenkezőjét. Kemény és egyenlőtlen küzdelem. A létezés önmagában is egyfajta győzelem, de igényes tartalom nélkül mégis csak vegetálás. A szűk lehetőségeken belül alkotó teret találni nehéz, de a szorongatott helyzetben élő ember találékonyvá válik. Ha nincs út kifelé, befelé keres, befelé építkezik, befelé éli az Élet Nagy Kalandjait, de keresi a kapcsolatot a külvilággal is. *Így és ezért születtek képeim.* Egy karnyújtásnyi méretű papíron, oldalt fekvő megtalálni vélem azt a teret, amin belül egészet adhatok...”

A művész eddigi alkotásainak jellegzetes típusai: *A magány fény-árnyék képei.* Éles, vakító felvillanások, nagy sötét tömbök. Mindmegannyi hangulat-kivetítés, szorongás. Alig észlelhető, sötét önportré (ám háttérben a virágok szinte bezúdulnak az ablakon) és komoly szimbólumok: bagoly, asztal, József Attila-fej. Dús növényi vegetáció közt csiga, meselány.

Látvány-morzsák, a küzdelem eredményei. Emlékszünk még *Ferenczy Béni* hősies újra-

kezdésére, amikor fél karjára megbénulván, újra tanult dolgozni bal kezével? Nos, ugyanezt tette Tóth Júlia is, mérceként állítva maga elé a természethűséget, a hasonlítást. Aprólékos mákgubó-elemzés, zenélő lány, fekete madonna, az illusztráció akart hűségével, fegyelmezett pontosságával.

Páros szögletességek. A szimmetria gyermeki öröme, játéka. A látszólag nonfiguratív csikok, sávok, kitárt karú emberalakká formálódnak. Mint az indián faragások (később ez még fontos lesz). Felfedezi az elcsúszott szögletes formák érzékeny egyensúlyát a felületen.

Virágok, Napok, lendületek. Mint fejlődéslélektani váltás, egyszer csak áradni kezdenek az íves formák. Visszatérő nagy motívum lesz a Nap, a napraforgó, a margaréta, a Napot vivő lány. Az egyre áradóbb, indázóbb, kanyargóssabb ívek betöltik a képet.

Íves antropomorfizmus és absztrakció. A korábban izgatott, nyugtalan lángolások lassúbb, diszító ívek békéjébe rendeződnek. Kalligrafikus tekerőzések, lekerékített szirmok peregnek, forognak. Az elvont, amorf alakok minduntalan emberi asszociációkat keltenek. Baba, bábu, anyaméh, magzat. Aztán a kavargó levelek közt feltűnik két „igazi” ember. Férfi és nő – színekben két kiegészítő ellentét. Ami különös és ösztönösen eredeti a képükön, az torzó voltuk. Asszonyrészlet, emberrészlet.

Totem-sorozat. A már kipróbált szimmetria indián maszkok, totem-faragások mintáját idézi. Hallgatag, merev, bölcs formák.

Keresztrekesztett torzó. Kereső egyéniségét gyümölcsözön érintette a biblikus szimbólika. Keresztjein szelid Krisztusok, Máriák. Egy képen felragyog a szintézis: Karácsony és Húsvét, születés és elmúlás egyidőben.

Tóth Julianna kedve, derűje azonban sokszor kiteljesedik. Minden alkalommal, ha otthonában (*Tápiószecső, Dózsa György u. 55. 2251*) jó emberek látogatják meg.

Deme Tamás